

## **BIJLAGE 4**

# **Criteria**

## **Rood voor Rood**

## AANLEIDING

De reconstructie gaat over de herinrichting van het platteland. Het gaat om nieuwe kansen voor landbouw, natuur, water, milieu en de economische en sociale vitaliteit.

De directe aanleiding van de reconstructie was de varkenspest in 1997. Er moest iets gebeuren om herhaling te voorkomen, er moest een oplossing gezocht worden voor de problemen in de intensieve veehouderij (varkens en kippen). Tegelijk wilde de overheid ook de leefbaarheid van het platteland verbeteren.

Kern van de Problematiek is dat landbouw, wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap elkaar te vaak in de weg zitten. Het gevolg is dat de economische functies in het landelijk gebied beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden met alle nadelige gevolgen van dien voor de sociaal economische vitaliteit en de leefbaarheid van het gebied. Aan de andere kant hebben ook natuur, water en landschap vaak te lijden van de grote verwevenheid van functies, ook al zijn er de afgelopen jaren flink verbeteringen geboekt.

Om deze problematiek aan te pakken is het Reconstructieplan Salland Twente gemaakt. Dit plan is in december 2004 vastgesteld. Het reconstructieplan geeft de landbouw een nieuwe structuur en richt het landelijk gebied opnieuw in.

Voor de ontwikkeling voor intensieve veehouderijen zijn in het reconstructieplan drie zones vastgesteld: verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied en extensiveringsgebied. De provincie wil op den duur de intensieve veehouderij scheiden van recreatie, wonen, natuur en landschap. Het buitengebied van Hengelo is volgens de reconstructiezonering ingedeeld in een verwevings- en extensiveringsgebied. Een verwevingsgebied is gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur. In verwevingsgebieden blijven de huidige mogelijkheden voor intensieve veehouderijen in belangrijke mate bestaan. In het extensiveringsgebied krijgen natuur en recreatie voorrang. Voor intensieve veehouderij zijn hier geen ontwikkelingsmogelijkheden. In de extensieve gebieden wordt de intensieve veehouderij op lange termijn juist afgebouwd. Het is de bedoeling om hier een aantal bedrijven te verplaatsen of te laten omschakelen naar andere vormen van landbouw. De vrijkomende ontsierende stallen kunnen gesloopt of hergebruikt worden.

Het reconstructieplan heeft geleid tot enkele partiele herzieningen van het Streekplan 2000+, waaronder **Rood voor Rood (met gesloten beurs) en Nieuwe landgoederen**. Het uitvoeringskader VAB vernieuwen Gedeputeerde Staten van Overijssel haar beleid voor hergebruik van Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen. Het uitvoeringskader heeft de status van een beleidsregel zoals bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrechts. Een streekplanwijziging is niet nodig. In het streekplan Overijssel 2000+ is opgenomen dat voor een vervolgfunctie van Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen gezocht zal worden naar oplossingen op maat.

In de genoemde herzieningen is het inhoudelijk kader met de daarbij behorende criteria aangegeven. Deze criteria kunnen in grote lijnen dienen als toetsingskader. De gemeente dient aanvullend beleid te ontwikkelen op deze herzieningen en beleidsregels.

1. **De Rood voor Rood regeling** heeft tot **doel de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied te verbeteren.**
2. **De herziening Nieuwe landgoederen** heeft tot **doel meer ruimte te bieden voor de ontwikkeling van nieuwe landgoederen.**
3. **Vrijkomende en vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen (VAB)** heeft tot doel **het realiseren van nieuwe economische dragers voor het landelijke gebied** of wel **het benutten van de resterende economische waarde van vrijkomende of vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen.**

# 1. Rood voor Rood (met gesloten beurs)

## Hoofddoel:

**Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.** De realisatie van dit doel wordt nagestreefd door de sloop van landschapsontsierende bebouwing en door overige verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit. Om de genoemde doelstelling te bereiken zullen op planologisch verantwoorde locaties een of meer bouwkavels voor een woning toegekend worden, terwijl de deelnemer aan de Rood voor Rood regeling (mgb) uit de getaxeerde waarde daarvan het slopen van de bedrijfsgebouwen en de bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moet bekostigen. De deelnemer mag (een deel van) de gecorrigeerde vervangingswaarde behouden.

Bij overige verbeteringen gaat het om aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, de landschappelijke kwaliteit, verbetering cultuurhistorische waardevolle bebouwing of elementen en de realisatie van nieuw groen. De verbeteringen moeten op de locatie zelf of elders plaats vinden.

De hieronder aangegeven provinciale criteria die zijn opgenomen in het Uitvoeringskader Rood voor Rood met gesloten beurs zijn hard. De provincie hecht eraan dat wij deze criteria overnemen in ons beleid. Deze provinciale criteria maken deel uit van het gemeentelijk beleid. Bij het Uitwerkingskader van de provinciale criteria is aangegeven dat een aantal criteria verder door ons uitgewerkt kan worden dan wel een nadere invulling behoeft. Hiertoe zijn door de provincie diverse handreikingen opgenomen in het Uitvoeringskader RvR (mgb). De nadere uitwerking en invulling van de provinciale criteria heeft geleid tot een aanvullend gemeentelijk beleid op de al vaststaande provinciale criteria.

## PROVINCIALE CRITERIA ROOD VOOR ROOD (mgb)

### Algemeen

- **Hoofddoel** van de Rood voor Rood regeling is het **verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit**. Bij een aanvraag wordt getoetst of deze is gericht op het bereiken van het hoofddoel.
- Ter realisatie van het hoofddoel dient **landschapsontsierende** bebouwing te worden gesloopt.
- De ruimtelijke kwaliteit dient verbeterd te worden.

### Relatie sloop en bouwkevel / (bedrijfs)woning

- Ter compensatie van de sloop van minimaal 850 m<sup>2</sup> landschapsontsierende bedrijfsgebouwen kunnen onder voorwaarden één of meer bouwkavels voor een woning worden toegekend. De compensatie woningen moeten op planologisch verantwoorde locaties worden gerealiseerd;
- Bij het slopen van een veelvoud van 850 m<sup>2</sup> bedrijfsgebouwen kan, uitsluitend wanneer dit voor de financiering van de sloopkosten noodzakelijk is, een extra bouwkevel voor een woning worden toegekend;
- Uit de waarde van de bouwkevel voor een woning dient de deelnemer de sloopkosten en de bijdrage voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit te bekostigen, terwijl de deelnemer 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de te slopen bedrijfsgebouwen mag behouden;
- De eventuele waardevermeerdering van de (bestaande) (bedrijfs-)woning, als gevolg van de sloop, komt ten bate van de deelnemer aan rood voor rood (mgb);
- Bij de bepaling van de gecorrigeerde vervangingswaarde wordt rekening gehouden met de technische veroudering op grond van de verwachte levensduur van de gebouwen en de residuwaarde aan het eind van de levensduur (Wet waardering onroerende zaken, artikel 17 lid 3). De berekeningsmethode is die van de Dienst Landelijk Gebied;

- In de overweging van de factor 30% is rekening gehouden met het feit dat de regeling niet concurrerend en marktversturend moet werken naar andere agrariërs/partijen die bedrijfslocaties willen aankopen en met het feit dat de Rood voor Rood regeling geen saneringsregeling is;
- Voor de bepaling van de sloopkosten geldt ook de landelijke systematiek. Er geldt een standaardbedrag van 25 euro/per m<sup>2</sup>. De sloop wordt in eigen beheer van de ondernemer uitgevoerd;
- De inhoudsmaat van de (compensatie)woning op de bouwkaavel mag niet meer dan 750 m<sup>3</sup> bedragen (exclusief erfbebouwing/bijgebouwen met een maximum van 75 m<sup>2</sup>). Indien de woning binnen de begrenzing van stads- en of dorpsgebied wordt gebouwd geldt geen inhoudsbeperking;
- Op een bouwkaavel voor een woning mag één woning worden gerealiseerd. Hierop zijn twee uitzonderingen mogelijk. Ten eerste bij afspraken voor een integraal plan voor een landgoed, waarbinnen het volume van 750 m<sup>3</sup> meer woningen (twee of zelfs drie) worden gerealiseerd die ten goede komen aan de kwaliteit van het landgoed. Ten tweede bij afspraken in het kader van een gemeentelijk plan waarbij woningen voor senioren en/of starters ontwikkeld worden;
- De omvang (m<sup>2</sup>) van de (compensatie) bouwkaavel wordt in overleg tussen de deelnemer en gemeente vastgelegd;
- Het grootste deel van de oorspronkelijke bouwkaavel blijft een agrarische bestemming zonder bouw mogelijkheden behouden dan wel een passende bestemming die samenhangt met de landschappelijke inpassing, zoals "natuur" en "bos";
- In gemeentelijke beleidskaders zal aangegeven worden hoe de begrippen ruimtelijke kwaliteit, landschapsontsierend, karakteristieke en/of beeldbepalende gebouwen omschreven worden en hoe daarmee moet worden omgegaan.

#### **Situering bouwkaavel en gebiedsdifferentiatie**

- Gemeenten dienen aan te geven in welke delen van het buitengebied bouw op de kavel mogelijk is en waar niet. Ook zullen zij in geval van compensatie elders aangeven waar dat het beste kan plaatsvinden. Gemeenten dienen in hun beleidskader in te gaan op zonerings/ gebiedsdifferentiatie;
- Toekenning van een bouwkaavel voor een woning ter plekke is mogelijk, indien geen bijzondere waarden aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van bijzondere waarden die in het gebied of op het perceel aanwezig zijn. Het kan gaan om landschappelijke waarden, natuurwaarden en cultuurhistorische waarden;
- De bouwkaavel voor een woning mag geen onevenredige aantasting van agrarische en andere belangen in de omgeving veroorzaken;
- De situering van een bouwkaavel voor een woning elders dient geconcentreerd te worden in of aansluitend aan een kern of buurtschap, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij bestaande en eventueel aangewezen bebouwing (zoals woonkernen, buurtschappen en bebouwingsclusters). Bij uitzondering kan, indien de landschappelijke kwaliteit aantoonbaar wordt vergroot, de toekenning van een bouwkaavel voor een woning ook plaatsvinden aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters;
- Bij toekenning van een bouwkaavel zal expliciet rekening worden gehouden met andere (wettelijke) kaders, zoals Waterbeheer 21<sup>e</sup> eeuw, beleidslijn Ruimte voor de rivier, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet.

#### **Tegenprestatie / compensatie**

- Gemeenten dienen in haar beleid nadere criteria op te nemen voor gewenste beeldkwaliteit en de toetsing van de ruimtelijke kwaliteitswinst;
- De verbetering van de ruimtelijke kwaliteit ter plekke moet blijken uit een aanzienlijke reductie van het bouwoppervlak en volume en uit een goede landschappelijke en architectonische inpassing. Bij een goede landschappelijke en architectonische inpassing spelen aspecten als zichtlijnen, ritme van bestaande bebouwing en afstand tot de weg, cultuurhistorie, erfinrichting etc. een rol;
- De waarde van de (compensatie)bouwkaavel(s) zal groter zijn dan de hoogte van de sloopkosten plus 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Die meerwaarde moet aantoonbaar worden ingezet voor bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, landschappelijke inpassing en realisatie van nieuw groen. Met andere woorden, extra voor investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

## Afbakening

- De Rood voor Rood regeling geldt voor het gehele buitengebied van Overijssel;
- De regeling geldt voor al gestopte of stoppende agrarische bedrijven;
- De regeling geldt in principe ook voor solitaire niet-agrarische gebouwen in het buitengebied;
- De regeling geldt voor gebouwen die zijn opgericht voor de peildatum van 1 januari 2004;
- De regeling houdt geen rekening met de (eerdere) economische terugverdienmogelijkheid van stoppend activiteit;
- De regeling houdt geen rekening met verrekening met de fiscus naar aanleiding van de bedrijfsbeëindiging;
- De regeling geldt niet wanneer voor dezelfde gebouwen al eerder een beroep is gedaan op een vergelijkbaar instrument. Al (eerder) gesloopte bebouwing komt niet alsnog in aanmerking voor compensatie;
- De regeling geldt niet voor de sloop van karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Deze bouwwerken kunnen een nieuwe invulling krijgen conform het provinciaal Streekplan. Het provinciaal beleid is erop gericht om bouwwerken met belangrijke cultuurhistorische waarden te beschermen. Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten dienen in ieder geval beschermd te worden. Ook beeldbepalende bebouwing komt veelal niet in aanmerking voor sloop;
- De regeling geldt niet voor bedrijfsgebouwen die zijn gevestigd op kleine bedrijventerreinen buiten het stads- en dorpsgebied. De bedrijven dienen gelegen te zijn in het buitengebied;
- De regeling gaat uit van sloop van het gehele complex met voormalige agrarische gebouwen, inclusief erfverhardingen, mestplaten, kassen voor hobby en nevenactiviteiten, sleufsilos.

Een forse verbetering van de ruimtelijke kwaliteit kan veelal slechts worden bereikt als het gehele voormalige agrarische gebouwencomplex (met uitzondering van de voormalige bedrijfswoning) wordt gesloopt. Daaronder vallen ook bouwwerken geen gebouw zijnde zoals erfverhardingen, mestplaten, kassen voor hobby en nevenactiviteiten en sleufsilos, maar deze tellen niet mee bij de berekening van de sloopoppervlakte. Torenslilos tellen wel mee; Er zijn situaties denkbaar waarbij de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid van het landelijk gebied juist gediend zijn door het toch instandhouden van een deel van de bedrijfsgebouwen (karakteristieke gebouwen, nieuwe functie voor een deel van de gebouwen etc.);

- De regeling geldt ook voor grootschalige kassen waarin een hoofdactiviteit plaatsvindt/vond. Daarbij geldt als vertrekpunt dat 4500 m<sup>2</sup> sloop één bouwkavel voor een woning oplevert. Voorts gelden de overige bepalingen van dit uitvoeringskader;
- De regeling geldt ook wanneer er binnen het reconstructiegebied sprake is van een gemengd bedrijf in het extensiveringsgebied, waarbij het onderdeel intensieve veehouderij wordt beëindigd;
- De regeling geldt in situaties waarbij er verplaatsing van een (gemengd) bedrijf met intensieve veehouderij aan de orde is, met uitzondering van dergelijke situaties in het landbouwontwikkelingsgebied, waarvoor de provinciale Verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij (VIV) niet van toepassing is en waar een ruimtelijk probleem opgelost kan worden. Daarbij mag er maximaal één extra bouwkavel toegekend worden ten opzichte van de bouwkavel (of bouwkavels) die nodig is/zijn voor bekostiging van de sloopkosten. Uit de waarde van de eerste bouwkavel (of zoveel meer als voor sloop nodig zijn) dekt de deelnemer de sloopkosten af, terwijl de deelnemer (een deel van) de gecorrigeerde vervangingswaarde voor de bedrijfsgebouwen én de waarde voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit voor de verplaatsing mag inzetten. De waarde van de genoemde extra bouwkavel mag aanvullend, voor zover nodig, ook voor verplaatsingskosten ingezet worden. Daarbij mag de totale bijdrage aan de deelnemer het maximum dat volgens de provinciale VIV mogelijk zou zijn geweest, niet overschrijden. Een eventuele restwaarde uit die extra bouwkavel dient voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- Situaties waarbij met Rood voor Rood mgb een maatwerkoplossing voor een ruimtelijk probleem geboden kan worden, doen zich bijvoorbeeld voor:
  - in een extensiveringsgebied wanneer een (gemengd) veehouderijbedrijf naar een landbouwontwikkelingsgebied of een sterlocatie wil verplaatsen en een omvang heeft van meer dan 70 nge (Nederlandse grootte eenheid) totaal, maar waarvan minder dan 40 nge intensieve veehouderij bedraagt (en daarom buiten de toepassing van de provinciale VIV valt);
  - in een verwevingsgebied binnen een 250 meter Wav-zone (Wet ammoniak en veehouderij) waarbij een (gemengd) veehouderijbedrijf naar een landbouwontwikkelingsgebied of naar een sterlocatie wil verplaatsen;
  - bij een planmatige aanpak van een stankknelpunt bij lintbebouwing binnen of buiten het reconstructiegebied.

### **Procedureel kader**

- Bij totale bedrijfsbeëindiging moet in het bestemmingsplan geregeld worden dat, uitgezonderd de woning op de (compensatie)bouwkavel, er geen nieuwe bebouwing wordt opgericht. De herziening van het bestemmingsplan dient binnen een jaar, nadat positief is besloten op een aanvraag om gebruik te mogen maken van de Rood voor Rood regeling (mgb), ter visie te liggen;
- Voor het vrijkomende bouwblok van voormalige bedrijfsgebouwen dient een passende herbestemming in het bestemmingsplan plaats te vinden. Voorkomen moet worden dat opnieuw bebouwing kan worden opgericht voor bedrijfsfuncties;
- Bij een gemengd bedrijf waarbij sprake is van beëindiging van het onderdeel intensieve veehouderij, moet worden uitgesloten dat er op de bouwkavel nieuwvestiging dan wel omschakeling naar intensieve veehouderij, al dan niet in nieuwe of bestaande gebouwen plaatsvindt;
- Door gemeenten zal erop moeten worden toegezien dat de gebouwen daadwerkelijk gesloopt worden. Pas nadat de sloop verantwoord heeft plaatsgevonden en bindende afspraken zijn gemaakt over de landschappelijke inpassing en eventuele realisatie van nieuw groen, kan met de bestemmingswijziging en woningbouw op de bouwkavel worden begonnen. Waarborging van de sloop kan langs publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke weg plaatsvinden;
- Gemeenten leggen het gemeentelijk beleidskader aan de provincie voor goedkeuring voor.;
- De deelnemer moet een plan indienen bij de gemeente waar de compensatie (bouwkavel(s)) toegekend zullen worden. In situaties waarbij in een andere gemeente gesloopt wordt, zal de eerste gemeente voor afstemming zorgen;
- Dit plan moet in ieder geval ingaan op:
  - Aantal, ligging en oppervlakte van de te slopen bedrijfsgebouwen;
  - De omvang van de sloopkosten, de berekening van 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde en de bijdrage ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit;
  - De aanwending van de bijdrage voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (landschappelijke inpassing, realisatie nieuw groen, beeldkwaliteit, eventuele bedrijfsverplaatsingskosten, landschap, natuur, vermindering milieulast, mogelijkheden voor ontwikkeling van andere functies etc);
- De milieuvergunning moet in overeenstemming met de nieuwe situatie worden gebracht c.q. worden ingetrokken;
- In het gemeentelijke beleidskader Rood voor Rood (mgb) dient ingegaan te worden op de relatie met het gemeentelijk woonplan. Ook is het van belang dat er bij het opstellen van toekomstige gemeentelijke woonplannen wordt ingegaan op Rood voor Rood (mgb).

### **Uitvoering en financiën**

- In onderling overleg tussen deelnemer en gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die vindt in principe op de locatie plaats. Inzet kan ook elders. Dat kan eventueel via een gemeentelijk reconstructie- of plattelandsfonds waar de bijdrage geheel of gedeeltelijk in gestort wordt. Dit reconstructie- of plattelandsfonds kan binnen het reconstructiegebied bijdragen aan het realiseren van de reconstructiedoelen. De gemeenten kunnen overwegen uit dit fonds sloopkosten voor VAB's te bekostigen, bijvoorbeeld in die gevallen waar de deelnemer geen behoefte heeft aan een compenserende bouwkavel voor een woning;
- De deelnemer moet bij een aanvraag richting de gemeente aangeven wat de voorgestelde grootte en getaxeerde waarde van de betreffende kavel(s) is. Bij de toetsing van de aanvraag beoordeelt de gemeente of de voorgestelde bouwkavel voor een woning (ligging, omvang, waarde) realistisch en gewenst is. Bij twijfel over de getaxeerde waarde in de aanvraag laat de gemeente een eigen taxatie uitvoeren.

**AANVULLEND GEMEENTELIJK BELEID**  
**ROOD VOOR ROOD (mgb)**  
**gemeente Hengelo**

## **AANVULLEND GEMEENTELIJK BELEID ROOD VOOR ROOD (mgb)**

Het gemeentelijk beleid sluit qua systematiek zoveel mogelijk aan bij de provinciale criteria.

Uitgangspunt en voorwaarde voor rood voor rood is het verbeteren van de *ruimtelijke kwaliteit* van het landelijk gebied door sloop van *landschapsontsiierende bebouwing*. Wanneer is echter sprake van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en wanneer is sprake van landschapsontsiierende bebouwing?

De **ruimtelijke kwaliteit** van het landelijk gebied van Hengelo wordt onder andere bepaald door:

- de variëteit van het landschap;
- aanwezigheid van essen (reliëf), bosschages, bosclusters;
- samenhang en verweving tussen agrarische bebouwing, erf en landschap
- samenhang tussen bebouwing onderling in de vorm van ensembles;
- samenhang tussen de agrarische bebouwing (erfbebouwing);
- cultuurhistorische kwaliteit van de bebouwing;
- cultuurhistorische waarde van het (coulissen)landschap;
- aanwezige waterlopen;
- beeldkwaliteit bebouwing;
- landelijke invulling van het gebied;
- diversiteit van beplanting in het gebied;

De ruimtelijke kwaliteit is dus afhankelijk van een scala van aspecten.

De ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied in Hengelo komt met name voor in de gebieden Oele, Beckum, Landgoed Twickel, Woolde, Driene en Tweekelo. In sommige delen is de ruimtelijke kwaliteit goed terwijl op andere plekken versterking van de ruimtelijke kwaliteit nodig is. Hierboven is aangegeven welke aspecten onder meer de ruimtelijke kwaliteit van een gebied bepalen.

Het landelijk gebied van Hengelo maakt grotendeels onderdeel uit van het bestemmingsplan Buitengebied 2000. Dat bestemmingsplan en het daarbijbehorende Beeldkwaliteitplan Buitengebied zijn onder meer gericht op het instandhouden van de huidige goede ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit in het gebied die met name voortkomt uit de bestaande ensembles in combinatie met de variatie van het gebied. Met name wat recentere bedrijfsbebouwing heeft in een aantal gevallen een negatieve invloed op de ruimtelijke kwaliteit. De gebieden Dalmeden/Schalmeden en Driene kennen weinig (tot geen) karakteristieke ensembles, wel een grote variatie aan landgoedachtige invullingen, voormalige boerderijen en recente bedrijfsmatige invullingen. Van het gebied Dalmeden/Schalmeden zal het gedeelte Dalmeden ontwikkeld worden als woonlocatie. De in het gebied aanwezige bebouwing zal waar mogelijk worden ingepast in dat plan.

Bij de indiening van een compensatieplan dient de deelnemer, voorzover van toepassing op de compensatiekavel, rekening te houden met genoemde aspecten. Per geval kunnen ook ruimtelijke kwaliteiten aanwezig zijn die hierboven niet genoemd zijn. Uiteraard dient hier rekening mee gehouden te worden. In de toelichting bij het plan moet worden ingegaan op de ruimtelijke kwaliteiten die op en rondom het compensatieperceel aanwezig zijn en op welke wijze het compensatieplan een toevoeging is van de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor dient een beschrijving met bijbehorende schets/situatietekening te worden gemaakt. Ook dient inzichtelijk gemaakt te worden dat aanwezige ruimtelijke kwaliteiten niet worden aangetast.

### **Wanneer is er sprake van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit?**

Om te beoordelen of er sprake is van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit zal een plan ondermeer worden beoordeeld op de volgende aspecten:

- De ligging van de compensatiekavel en de situering van de woning daarbinnen;
- Er moet inzichtelijk gemaakt worden wat het effect van het plan is op de aanwezige ruimtelijke kwaliteit. De aanwezige ruimtelijke kwaliteit mag niet worden aangetast.

Zo wordt bijvoorbeeld de bouw van een compensatiewoning op een es of na kap van een waardevol landschapselement gezien als aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.



Een geringe aantasting van de ruimtelijke kwaliteit kan acceptabel zijn indien daar een overcompensatie aan nieuwe ruimtelijke kwaliteit tegenover staat. Uitgangspunt is verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;

- Er moet sprake zijn van een behoorlijke reductie van landschapsontsierende bebouwing. In principe moet alle voormalige bedrijfsbebouwing (naast bedrijfsgebouwen ook alle overige bebouwing zoals erfverhardingen, mestplaten, kassen, sleufsilos etc) gesloopt worden;
- Er kan maar éénmaal aan de regeling deelgenomen worden. Het is niet mogelijk één locatie in te zetten voor twee aanvragen. Clusteren is wel mogelijk. Clusteren wil zeggen dat twee of meer percelen deel uitmaken van één aanvraag. Alle landschapsontsierende bebouwing moet op de deelnemende percelen worden afgebroken;
- Er moet sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing. Bij landschappelijke inpassing moet minimaal, voor zover relevant, rekening gehouden worden met de Ecologische Hoofdstructuur, ecologische verbindingzones, bosgebieden, houtwallen, beheersgebieden etc. Het plan mag op geen enkele wijze afbreuk doen aan genoemde zaken/waarden, maar moet deze, voorzover aanwezig, versterken/verbeteren. Per locatie zal, vooraf, door de gemeente en/of een landschapsconsulent en/of ervenconsulent worden aangegeven waaraan de ruimtelijke kwaliteit dient te voldoen. De deelnemer dient met inachtneming van de gestelde voorwaarden een landschapsplan te laten opstellen;
- Er moet sprake zijn van een goede architectonische inpassing. Hierbij spelen zaken als zichtlijnen, ritme van bestaande bebouwing, afstand tot de weg, cultuurhistorie, erfinrichting, groene inpassing etc. een rol;
- Ook cultuurhistorische, karakteristieke en beeldbepalende bebouwing/elementen speelt/spelen een rol bij het bepalen van de ruimtelijke kwaliteit. Ook het restaureren, renoveren etc. van dergelijke bebouwing/elementen kan een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Indien een deelnemer de bijdrage geheel of gedeeltelijk wil inzetten voor restauratie, renovatie etc. van genoemde objecten dient dit in het compensatieplan te worden aangegeven. Echter de bijdrage mag niet worden ingezet voor achterstallig onderhoud, private investeringen binnen in het gebouw etc. Uit het plan moet duidelijk blijken dat de restauratie/renovatie een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot gevolg heeft. De bijdrage mag niet worden ingezet voor restauratie/renovatie van een cultuurhistorisch gebouw dat wordt aangemerkt als hoofdgebouw;
- Sloop van landschapsontsierende bebouwing buiten het bouwperceel, dus elders in het agrarisch-/buitengebied gelegen bebouwing, wordt door de gemeente gestimuleerd;
- Het plan moet aangeven hoe de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit wordt gebruikt. Er moet dus aangeven worden waarin wordt geïnvesteerd en voor hoeveel. (Bijv: € 5.000,- aanleg landschapselement bestaande uit ....., € 7.500,- voor opknappen bakhuisje, € 8.000,- voor natuurlijk inrichten beek en € 10.000,- voor het reconstructie-/ plattelandsfonds. De bedragen moeten indien mogelijk gebaseerd zijn op een offerte.

### **Beeldkwaliteit**

De beoordeling van de beeldkwaliteit hangt voor een groot deel samen met de ruimtelijke kwaliteit. Deze toetsing zal dus in samenhang gebeuren. Voor de beeldkwaliteit zal hiervoor ook toetsing plaatsvinden aan het beeldkwaliteitplan.

### **Landschapsontsierend**

Als uitgangspunt geldt dat alle niet als karakteristiek, beeldbepalend of cultuurhistorisch aangemerkte bebouwing geacht wordt landschapsontsierend te zijn.

In eerste instantie gaan we uit van volledige sloop van alle (landschapsontsierende) bedrijfsbebouwing. In sommige gevallen kan het voorkomen dat instandhouding van een landschapsontsierend bouwwerk wenselijk is. De beantwoording van de vraag of instandhouding van een landschapsontsierend gebouw wenselijk is, zal onder meer afhangen van de toetsing aan de volgende punten:

- Maakt het gebouw deel uit van een samenhangend ensemble;
- Is behoud van het gebouw een toegevoegde waarde voor het behoud van ensembles, karakteristieke-, beeldbepalende- of monumentale panden;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor het behoud van de landschappelijke variëteit;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor behoud en beheer van het landschap;
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebouw voor hergebruik en instandhouding van het gebied;
- Voorkoming schaalvergroting;
- Voorkomen bedrijven die op bedrijventerrein thuishoren;
- Meerwaarde voor de waardevolle ruimtelijke kwaliteit van het gebied;
- Welk "nieuw" gebruik krijgt het gebouw;
- Perspectief en effecten op zowel lange als korte termijn. Duurzaamheid voor zowel het landschap, cultuurhistorie, agrarische panden en ensembles;
- Relatie met overige ensembles/omliggende bebouwing.

Indien een deelnemer en de gemeente van mening verschillen over de vraag welke bebouwing landschapsontsierend is zal een onafhankelijke instantie om advies gevraagd (kunnen) worden.

### **Karakteristieke-, beeldbepalende- en cultuurhistorische bebouwing**

Als karakteristieke, beeldbepalende en cultuurhistorische bebouwing worden in ieder geval aangemerkt:

- Alle Rijks- en gemeentelijke monumenten.
- Alle als zodanig, of met omschrijvingen van gelijke strekking, aangegeven bebouwing in door de gemeente vastgestelde plannen, beleidsnota's e.d. (hierbij kan ondermeer gedacht worden aan bestemmingsplannen).

Een plan zal getoetst worden op aanwezigheid van karakteristieke-, beeldbepalende- of cultuurhistorische bebouwing.

Indien een deelnemer en de gemeente van mening verschillen over de vraag welke bebouwing karakteristiek en/of beeldbepalend is (voorzover niet aangegeven in door de gemeente vastgestelde plannen, beleidsnota's e.d.) kan een onafhankelijke instantie om advies worden gevraagd. Dit advies wordt als bindend beschouwd voor partijen.

Gebruiksmogelijkheden karakteristieke, beeldbepalende en cultuurhistorische bebouwing:

Het slopen van karakteristieke-, beeldbepalende- en cultuurhistorische bebouwing is in het kader van deze regeling niet toegestaan. Voor eventuele (her)gebruiksmogelijkheden van deze bebouwing dient aansluiting gezocht te worden met het provinciaal beleid (bijvoorbeeld het beleid inzake hergebruik van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen en het beleid inzake wonen en het gemeentelijke VAB-beleid).

### **Omvang bouwkevel**

De gemeente en de deelnemer maken in onderling overleg afspraken over de omvang van de bouwkevel. Als richtlijn wordt gehanteerd **maximaal 1000 m<sup>2</sup>**. De uiteindelijke omvang hangt af van zaken als de bestaande situatie, een logische begrenzing (bijvoorbeeld aanwezige waterlopen, erfbeplantingen, aanwezige ontsluiting etc.). Ook eventuele nieuwe invulling van de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing zal een rol spelen bij de uiteindelijke bepaling van de omvang van de bouwkevel.

### **Sanering voormalige agrarische bedrijfswoning**

Er kunnen zich situaties voordoen dat het gewenst is dat een voormalige agrarische bedrijfswoning niet als burgerwoning wordt bestemd. Hierbij kan het gaan om gevallen als een aanvraag om een sterlocatie of uitbreiding/vestiging van een andere passende functie en medewerking alleen kan worden verleend bij "afwezigheid" van de burgerwoning.

In dergelijke gevallen kan meegewerkt worden aan verplaatsing van de bouwkevel van de voormalige agrarische bedrijfswoning (na verplaatsing een burgerwoning) naar een meer passende locatie.

### **Inhoud compensatiewoning / meerdere bouw kavels**

Een compensatiewoning mag een inhoud van maximaal 750 m<sup>3</sup> hebben. Indien iemand de mogelijkheid heeft om twee of meer woningen te bouwen kan van deze hoofdregel worden afgeweken. Bij het recht op twee compensatiewoningen mag ook één woning worden gebouwd met een inhoud van maximaal 1500 m<sup>3</sup>. Bij drie compensatiewoningen mag ook één woning worden gebouwd met een inhoud van maximaal 2250 m<sup>3</sup>. Als extra voorwaarde bij de realisatie van woningen groter dan 750 m<sup>3</sup> wordt geëist dat een grotere bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit. De ruimtelijke kwaliteit kan onder meer blijken uit de vormgeving van de woning, inpassing in de omgeving etc. Voorkomen moet worden dat te veel gelijkvormigheid in het buitengebied ontstaat. Bij de planvorming zal uit de onderbouwing van de deelnemer moeten blijken op welke wijze een invulling wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit.

Op percelen waar Rood voor Rood wordt toegepast zijn vaak ook (voormalige) bedrijfswoningen aanwezig. Rood voor Rood is ondermeer gericht op het bereiken van ruimtelijke kwaliteit. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om bij afbraak van een bestaande bedrijfswoning(en) (niet zijnde karakteristieke, beeldbepalende of monumentale woningen) de inhoud hiervan samen te voegen met een Rood voor Rood woning. Ook twee bestaande bedrijfswoningen mogen worden afgebroken en hiervoor in de plaats mogen twee woningen van maximaal 750 m<sup>3</sup> of één woning met een maximale inhoud van 1500 m<sup>3</sup> worden teruggebouwd, mits dit tevens een vergroting van de ruimtelijke kwaliteit betekent. Op deze wijze worden extra mogelijkheden geboden om te streven naar vergroting van de ruimtelijke kwaliteit. Uiteraard zal de kavel waar gebouwd wordt zich wel moeten lenen voor de realisatie van een grotere woning.

### **Voorkeur locatie compensatiewoning**

**Er bestaat binnen de gemeente Hengelo een specifieke voorkeur voor het bouwen van een compensatiewoning op de kavel waar wordt gesloopt.** Dit heeft met name te maken met het feit dat op deze locatie geruime tijd (bedrijfs)bebouwing aanwezig is geweest. Het gedeeltelijk weer laten terugkeren van bebouwing op deze locatie (in de vorm van een woning) heeft meestal minder impact op de omgeving dan een woning realiseren op een plek die tot nu toe onbebouwd is geweest. Vooruitlopend op de partiele herziening van het bestemmingsplan zal dan, na sloop, gebouwd kunnen worden.

Na toetsing zal blijken of een woning op de aangegeven voorkeurslocatie gerealiseerd kan worden of dat andere locatiemogelijkheden onderzocht moeten worden. Mocht blijken dat terugbouwen op de slooplocatie niet mogelijk is, kan op een locatie elders, op een nieuw op te nemen bouwblok teruggebouwd worden. Mits passend uit oogpunt van milieu, ruimtelijke ordening en overige beleidsregels. Indien tevens op enig moment blijkt dat veelvuldig van compensatie ter plekke (op de kavel) gebruik gemaakt wordt waardoor de woonfunctie in een gedeelte van het landelijk gebied te overheersend wordt kan er ook voor worden gekozen dat compensatie elders de voorkeur krijgt.

***Compensatie bouw kavels bij voorkeur ter plekke (d.w.z. op perceel waarvoor RvR mgb wordt aangevraagd) of direct aansluitend hieraan (d.w.z. dat de kavel direct moet aansluiten op de bestaande bouw kavel)***

Voordat medewerking wordt verleend aan een compensatiekavel dient toetsing plaats te vinden aan diverse criteria. Door deze toetsing zullen er kavels afvallen waar compensatie niet mogelijk is. Dat kan bijvoorbeeld vanwege aanwezigheid van landschappelijke-, natuur- of cultuurhistorische waarden of de onevenredige aantasting van agrarische- (zie bijlage I) of andere belangen in de omgeving. Ook de ligging van de kavel in het extensiverings- of verwevingsgebied en de daar nagestreefde doelen zullen een rol spelen bij de afweging.

Uit een aanvraag zal overduidelijk moeten blijken dat een compensatiewoning op de betreffende kavel inpasbaar is en er geen sprake is van aantasting van te beschermen waarden en belangen. Bovendien moet uit de aanvraag duidelijk blijken op welke wijze de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. De verbetering van de ruimtelijke kwaliteit moet in het plan zowel omschreven zijn als visueel zichtbaar gemaakt.

Een compensatiewoning mag ook direct aansluitend aan een bouw kavel worden gebouwd indien dit uit landschappelijk, natuur of cultuurhistorisch oogpunt beter passend is dan bouwen op de kavel. Onder direct aansluitend wordt verstaan dat de kavel van de compensatiewoning tegen de oorspronkelijke bouw kavel aan moet liggen.

Indien de compensatiekavel wel vlak bij de oorspronkelijke bouw kavel ligt maar niet direct aansluit is medewerking alleen mogelijk als er sprake is van een situatie genoemd onder "compensatie bouw kavels elders".

### **Compensatie bouwkevels elders.**

Voordat medewerking wordt verleend aan een compensatiekavel "elders" dient er toetsing plaats te vinden aan diverse criteria. Door deze toetsing zullen er kavels "elders" afvallen waar compensatie niet mogelijk is. Dat kan bijvoorbeeld vanwege aanwezigheid van landschappelijke-, natuur- of cultuurhistorische waarden of de onevenredige aantasting van agrarische (zie bijlage I) of andere belangen in de omgeving. Ook de ligging van de kavel in het extensiverings- of verwevingsgebied en de daar nagestreefde doelen zullen een rol spelen bij de afweging.

Naast de hierboven al genoemde voorwaarden dienen de locaties van compensatiebouwkevels elders ook aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- In overeenstemming zijn met relevante wet- en regelgeving, onder meer op het gebied van water, milieu (o.a. natuur en ecologie, geluid, bodem en luchtkwaliteit) en externe veiligheid;
- In overeenstemming zijn met rijks- en provinciaal beleid;
- Geen onevenredige afbreuk doen aan of onevenredige hinder/beperkingen opleveren voor aangrenzende of nabijgelegen bestemmingen of functies (zie bijlage I);
- Niet gelegen in beschermd stads- of dorpsgezicht;
- Naar aard en structuur passen in de omgeving en de stedenbouwkundige structuur;
- Op compensatiekavels gelegen binnen de Ecologische verbindingzones, grondwater- en beschermingsgebieden en waterwingebieden, gebieden die in het provinciaal Natuurgebiedsplan zijn aangewezen als nieuwe natuur of reservaatgebied en op gronden die deel uitmaken van een es/reliëf (zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen) mag de bouw van de woning geen afbreuk doen aan de belangen/waarden /kwaliteiten van deze gebieden.

In principe komen de volgende locaties als "compensatiebouwkevel elders" in aanmerking:

- A. Locaties in bestaand stedelijk gebied (bebouwde kom);
- B. Direct aansluitend aan het stedelijke gebied of een buurtschap;
- C. Aansluitend bij bestaande woon/bebouwingsclusters/linten in het landelijk gebied met een overwegende woonfunctie;

Wij kiezen ervoor om compensatiebouwkevels elders niet op kaart aan te geven. Zelfs geen zoekgebieden. Bovendien bestaat het gevaar dat door het aanwijzen van zoekgebieden een prijsstijgend effect op de grond uitgaat.

Bij compensatiekavels welke direct aansluiten aan het stedelijk gebied of een buurtschap is van belang dat deze aansluiting wordt gezocht in gedeelten met een overwegende woonfunctie. Een aansluiting op bijvoorbeeld een bedrijventerrein, al is het stedelijk gebied, is niet mogelijk.

Bij de realisatie van compensatiewoningen elders die worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied wordt geen maximale inhoudsmaat aan de woning gesteld. De inhoud zal afhangen van de omvang van de kavel en er zal een relatie met de omgeving worden gezocht. Indien in de omgeving overwegend woningen staan bestaande uit één bouwlaag met een kap, zal dat ook gelden voor de nieuw te bouwen woning. Indien mogelijk zal aansluiting worden gezocht bij de bestemmingsplanregeling die voor het gebied van toepassing is.

Ook kan voor het zoeken van een compensatiebouwkevel aansluiting worden gezocht bij andere (dus geen buurtschap of direct aansluitend aan stedelijk gebied) woon-, bebouwingsclusters of linten in het landelijk gebied.

Als omschrijving van het begrip bebouwingscluster wordt vaak gebruikt: een (vlakvormige) verzameling van gebouwen bij een kruispunt van wegen in het buitengebied.

Voor bebouwingslint wordt vaak de volgende definitie gebruikt: een lijnvormige verzameling van gebouwen langs een weg in het buitengebied, doorgaans dubbelzijdig aanwezig, met geringe afstanden tussen de bouwkevels.

Bij de beoordeling of er sprake is van een bebouwingslint of cluster worden deze omschrijvingen als uitgangspunt genomen. In deze woon-, bebouwingsclusters of linten dient sprake te zijn van een overwegende (permanente) woonfunctie. Op voorhand wordt geen harde ondergrens gesteld in welke gevallen er sprake is van een overwegende woonfunctie in een woon-, bebouwingscluster of lint. Maar een minimum van vijf bestaande woningen lijkt ons een redelijk uitgangspunt.

In de regel zal goed vast te stellen zijn of er sprake is van een bebouwingscluster of lint. In geval van twijfel zal aan het **stedenbouwkundig overleg** een uitspraak gevraagd worden of een beoogde compensatielocatie al dan niet deel uitmaakt van een bebouwingscluster of lint.

Compensatiebouwkavels elders worden niet toegestaan:

- binnen de bestemmingen bos, natuurgebied en waardevol archeologisch gebied (zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen).

Compensatie bouwkavels in de nabijheid van de uitgesloten gebieden worden slechts toegestaan indien deze geen nadelig effect, op welke wijze dan ook, op deze gebieden veroorzaken.

### **Compensatiebouwkavel aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters**

Bij uitzondering kan, indien de ruimtelijke/landschappelijke kwaliteit aantoonbaar wordt vergroot, de toekenning van een bouwkavel voor een woning ook plaatsvinden aansluitend op bestaande agrarische bebouwingsclusters. In het algemeen zal het hierbij gaan om meerdere woningen en wordt een bijdrage geleverd aan het versterken van een historisch bebouwingspatroon (bijvoorbeeld een ervenstructuur).

### **Compensatiebouwkavel in andere gemeente**

Indien een aanvraag wordt ingediend voor de toepassing van RvR (mgb) voor een kavel binnen de gemeente Hengelo, maar de compensatiebouwkavel in een andere gemeente wordt voorgesteld dan zullen wij in overleg met de andere gemeente de aanvraag afhandelen. Hierbij zullen wij zoveel mogelijk handelen zoals opgenomen in deze beleidsnotitie, maar ook zal rekening gehouden worden met het door de andere gemeente gevoerde beleid.

### **Combineren aanvragen om compensatiemogelijkheden**

Indien daartoe mogelijkheden bestaan zullen wij afzonderlijke aanvragen combineren. Wij zullen hierbij fungeren als een soort projecttrekker. Ook kan van onze zijde een voorstel worden gedaan over een geschikte compensatielocatie.

## **Tegenprestatie/compensatie**

### **Sloopkosten**

Het compensatiebedrag voor sanering van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing, inclusief daartoe behorende erfverharding, putten en funderingen komt tot stand door het aantal vierkante meters slooppoppervlak te vermenigvuldigen met een standaard bedrag van € 25,00 exclusief BTW. Bij aanwezigheid van asbest mag de milieuhygiënisch verantwoorde sanering van asbesthoudende materialen ook gecompenseerd worden. De rechthebbende overlegt hiertoe een gespecificeerde raming van een voor sanering van asbest erkend en gecertificeerd bedrijf.

### **Waarde compensatiekavel/sloopkosten**

De waarde van de (compensatie)bouwkavel(s) zal groter zijn dan de hoogte van de sloopkosten plus 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Die meerwaarde moet aantoonbaar worden ingezet voor bijvoorbeeld verbetering van de beeldkwaliteit, landschappelijke inpassing en realisatie van nieuw groen. Met andere woorden, extra voor investeringen in ruimtelijke kwaliteit. Deze ruimtelijke kwaliteit kan gerealiseerd worden op en rond de bouwkavel, maar ook is het mogelijk dat van gemeentewege een deel van de genoemde meerwaarde ingezet wordt voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteitswinst elders. De meerwaarde dient dan gestort te worden in een in te stellen gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds. Hierbij kan ingezet worden op de financiering van sloop elders, waar geen woning terug kan komen, maar ook op financiering van andere investeringen in ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied van de gemeente.

### **Kosten landschapsplan en overige noodzakelijke plannen t.b.v. Rood voor Rood mgb**

De kwalitatieve inpassing in het landschap dient niet alleen architectonisch, maar ook door middel van een landschapsplan gewaarborgd te zijn. Ten behoeve van het (laten) opstellen van een dergelijk plan door de deelnemer zullen van gemeentewege de randvoorwaarden worden aangegeven.

De kosten van het laten opstellen door de deelnemer van de noodzakelijke plannen ten behoeve van rood voor rood, zoals een landschapsplan, kunnen ten laste komen van het bedrag aan meerwaarde dat ingezet dient te worden voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

### **Planschade**

De gemeente gaat via een overeenkomst eventuele planschadekosten verhalen op de deelnemer(bouwer).

## **CRITERIA PROCEDUREEL**

*Vooroverleg voorafgaand aan indienen plan compensatie bouw kavels.*

De deelnemer moet een plan indienen waar de compensatie (bouw kavel(s)) toegekend zal (zullen) worden. In dit plan moet onder meer staan aangegeven het aantal, de ligging en de oppervlakte van de te slopen bedrijfsgebouwen. Er dienen onder andere afspraken gemaakt te worden over sloop, situering van de compensatiekavel en –woning, landschappelijke inpassing en architectuur, inzet meerwaarde, garanties sloop, bestemmen bouw kavel en investeringen in ruimtelijke kwaliteit. Er wordt op toegezien dat daadwerkelijk wordt gesloopt. Een bestemmingsplanwijziging of andere noodzakelijke procedure ter verkrijging van een compensatiekavel wordt pas in gang gezet nadat de sloop heeft plaatsgevonden en er bindende afspraken zijn gemaakt over landschappelijke inpassing, realisatie ruimtelijke kwaliteit en alle overige relevante zaken. Na deelname aan Rood voor Rood zal in de herziening van het bestemmingsplan de bestemming "agrarische doeleinden" worden gewijzigd in "woondoeleinden".

De deelnemer moet bij de aanvraag aangeven wat de voorgestelde grootte en getaxeerde waarde van de compensatiekavel is. Bij de beoordeling van de aanvraag beoordeelt de gemeente of de voorgestelde bouw kavel voor de woning (ligging, omvang, waarde) realistisch en gewenst is. Bij twijfel over de getaxeerde waarde in de aanvraag laat de gemeente een eigen taxatie uitvoeren. Om onnodig werk te voorkomen hechten wij eraan dat de deelnemer, voordat een definitieve aanvraag wordt ingediend, contact met ons opneemt om zijn plannen voor te bespreken. In de voorbespreking zal door ons worden toegelicht aan welke eisen een in te dienen plan tenminste moet voldoen. Ook verdient het aanbeveling om voorafgaand aan de indiening van het plan te bepalen welke (bedrijfs)gebouwen als landschapsontsierend worden aangemerkt. Tenslotte komen alleen dergelijke gebouwen in het kader van de Rood voor Rood regeling in aanmerking voor sloop. Goed vooroverleg kan ervoor zorgen dat een in te dienen aanvraag de voor ons benodigde informatie bevat.

In onderling overleg tussen deelnemer en gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die kan op de locatie plaatsvinden. Inzet kan ook elders. Indien de bijdrage niet of niet geheel ingezet kan worden dient de bijdrage in het gemeentelijk reconstructie/plattelandsfonds gestort te worden. Gelden uit dit fonds zullen uitsluitend aangewend worden voor zaken/activiteiten die gericht zijn op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied.

Er wordt met de deelnemer een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten waarin afspraken vastgelegd worden over ondermeer de daadwerkelijke inzet van gelden voor realisatie van ruimtelijke kwaliteit, (evt.) het storten van gelden in het reconstructie/plattelandsfonds, de eventuele inzet van te slopen bedrijfsgebouwen op andere locaties, de locatie van de compensatiewoning, de waarborg dat hetgeen teruggebouwd gaat worden een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit tot gevolg heeft, dat akkoord gegaan wordt met de wijziging van de bestemming (door de gemeente Hengelo). Er zal gebruik gemaakt worden van de door de provincie opgestelde Modelovereenkomst Rood voor Rood met gesloten beurs (oktober 2005) die, waar nodig, zal worden aangepast aan de gemeentelijke situatie en het gemeentelijk beleid.

Bij een gemengd agrarisch bedrijf waarvan het onderdeel intensieve veehouderij wordt beëindigd, wordt uitgesloten (via een bestemmingsplanwijziging of op ander doeltreffende wijze) dat er op de betreffende kavel nieuwvestiging dan wel omschakeling naar intensieve veehouderij kan plaatsvinden.

De milieuvergunning die op het (voormalig) agrarisch bouwperceel van kracht is zal bij realisatie van een compensatiebouw kavel in overeenstemming met de nieuwe situatie worden gebracht c.q. worden ingetrokken.

## **Uitvoering en Financiën**

### *Inzet bijdrage verbetering ruimtelijke kwaliteit*

In onderling overleg tussen deelnemer en de gemeente worden afspraken gemaakt over de inzet van de bijdrage voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Die kan op of nabij de compensatiekavel plaatsvinden. Inzet kan ook elders. Dit kan het geval zijn als niet alle gelden (of geheel geen gelden) op of nabij de compensatiekavel ingezet kunnen worden. Ingeval de deelnemer de gelden niet zelf elders in kan zetten kan het resterende bedrag worden gestort in het gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds (zie hieronder).

### **Instellen Gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds.**

Het is mogelijk dat een rechthebbende met één of meerdere bouwkavels de gelden voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit niet of niet geheel kan inzetten. Een gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds zou hiervoor uitkomst kunnen bieden.

Ter bereiking van het doel van de Rood voor Rood regeling, het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied, kan het instellen van een gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds in bepaalde gevallen een welkome aanvulling zijn. Op deze wijze ontstaat er ook een mogelijkheid voor rechthebbenden om geld in het fonds te storten in gevallen dat zij de gelden bedoeld voor het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit niet kunnen inzetten op eigen grond.

De gelden uit het gemeentelijk reconstructie/plattelandfonds worden gebruikt voor:

- het nastreven/realiseren van de in het Reconstructieplan Salland-Twente genoemde doelen. Waar mogelijk zal aansluiting worden gezocht bij (de uitvoering van) gemeentelijke plannen die de in het Reconstructieplan nagestreefde doelen ondersteunen.

### **Openstelling Rood voor Rood regeling met gesloten beurs**

Wij hebben ervoor gekozen de rood voor rood regeling in eerste instantie niet aan een openstellingstermijn te verbinden. Als termijn zal gelden de termijn waarvoor de algemene verklaring van geen bezwaar wordt afgegeven.

### **Registratie te slopen bedrijfsbebouwing, locatie compensatie (woning)bouwkavels, voorwaarden compensatie**

De provincie Overijssel zal het Rood voor Rood beleid evalueren. Hierbij zal beoordeeld worden in hoeverre dit beleid tot een daadwerkelijke verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied heeft geleid. De gemeente zal daarom bijhouden welke bedrijfsgebouwen in dit kader worden gesloopt, welke woningen en andere gebouwen ter compensatie worden teruggebouwd en op welke wijze de ruimtelijke kwaliteitsverbetering plaatsvindt. De te slopen bedrijfsgebouwen zullen hiertoe op kaart worden aangegeven en op foto worden vastgelegd. Een kopie van de privaatrechtelijke overeenkomst tussen gemeente en deelnemer met de daarbij behorende stukken (onder andere een kaart waarop ruimtelijke kwaliteitsverbetering staat aangegeven, een bouwplan van de compensatiebebouwing etc.) maken ook onderdeel uit van de registratie.

### **Onvoorziene gevallen**

Er kunnen zich gevallen voordoen dat een deelnemer net niet voldoet aan de gestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor de Rood voor Rood regeling. Dat terwijl de ruimtelijke kwaliteit bij medewerking aanmerkelijk zou verbeteren. In die gevallen zullen wij bekijken of de aanvraag niet te combineren is met een andere aanvraag om zodoende een optimaal resultaat te bereiken. Indien een combinatie met een andere aanvraag om welke reden dan ook niet is te realiseren zullen wij afwegen of eventueel onder andere voorwaarden/eisen medewerking aan de aanvraag kan worden verleend.

## **BIJLAGE 1**

Eén van de doelstellingen van het reconstructieplan is het verminderen van het aantal stankgehinderden door veehouderijen. Om deze doelstelling te verwezenlijken is de locatie waarop de nieuwe woning gebouwd wordt van belang. Deze woning dient niet op te korte afstand van een nabijgelegen intensieve veehouderij gebouwd te worden. Volgens de "Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden" krijgen de woningen die teruggebouwd worden in het kader van "rood voor rood" dezelfde bescherming tegen stankhinder als de reeds bestaande woning op het bouwblok. Een woning die teruggebouwd wordt zal in de meeste gevallen dus in categorie IV of V ingeschaald worden.

Categorie IV is van toepassing als er sprake is van verspreid liggende niet agrarische woningen en woningen behorende bij (voormalige) melkrundveehouderijen. De vereiste afstand van een intensieve veehouderij tot een categorie IV-woning is gerelateerd aan de omvang van de intensieve veehouderij.

Categorie V is van toepassing op woningen bij intensieve veehouderijen waar op grond van de milieuvergunning 50 of meer mestvarkeneenheden (mve's) gehouden mogen worden. De vereiste afstand van woningen behorende bij intensieve veehouderijen onderling is tenminste 50 meter. Deze afstand is ongeacht de omvang van het bedrijf. Een woning behorende bij een veehouderij beëindigd na 19 maart 2000 blijft te allen tijde ingeschaald in de bestaande categorie. Met andere woorden de functieverandering van agrarisch bedrijf naar eengezinswoning heeft geen gevolgen voor de omliggende intensieve veehouderijen. Dit betekent dat op basis van de "Wet stankemissie voor veehouderijen" (de Wsv) de compensatiewoning tenminste op 50 meter afstand van de intensieve veehouderij hoeft te liggen.

De afstand van 50 meter is echter gebaseerd op de stelling dat woningen bij een intensieve veehouderij al stankhinder ondervind van de stallen behorende bij het eigen bedrijf en geen last heeft van de stankhinder veroorzaakt door de buurman. In het geval van voormalige agrarische bedrijven gaat deze stelling niet meer op.

Om het aantal stankgehinderden niet te laten toenemen is voor nieuw te bouwen woningen bij voormalige intensieve veehouderijen een grotere afstand vereist dan 50 meter. Redelijk is om de afstanden te hanteren die behoren bij categorie IV-objecten. Dit garandeert in ieder geval dat er een relatie is tussen afstand en omvang van de naastgelegen intensieve veehouderij.

In geval de reeds bestaande woning al binnen een stankcirkel ligt van de naastgelegen intensieve veehouderij, dient de nieuwe woning toch buiten de stankcirkel te worden gebouwd. De reeds overbelaste situatie wordt dan in ieder geval niet vergroot.